

Italiaanse taalkunde: Historische aspecten (A006679)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 2)	Italiaans	Gent	werkcollege	0.0u
			zelfstandig werk	0.0u
			hoorcollege	0.0u
			groepswerk	0.0u

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Serra, Eleonora LW06 Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting taal- en letterkunde)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Duits - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Engels - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Frans - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Latijn - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde (afstudeerrichting Nederlands - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de historische taal- en letterkunde	5	A
Uitwisselingsprogramma taal- en letterkunde	5	A

Onderwijstalen

Italiaans

Trefwoorden

Geschiedenis van het taaldenken, codificatie van de volkstaal, vroegmoderne grammatica's, norm en gebruik, taalpraktijken, genre

Situering

Dit gespecialiseerd opleidingsonderdeel biedt de student de mogelijkheid aan de kennis over het Italiaanse taalgeschiedenis uit te diepen. In de cursus behandelen we de geschiedenis van het taaldenken in Italië, voornamelijk zoals die zich ontwikkelde van de veertiende tot het begin van de zeventiende eeuw, en bestuderen we in detail het proces van codificatie van de volkstaal dat tijdens de Renaissance plaatsvond. Daarnaast onderzoeken we ook de andere zijde van dit proces door na te gaan wat taaltheorieën en grammatica's te maken hadden met feitelijke taalpraktijken, waarbij verschillende vormen van "Italiaans" in uiteenlopende genres worden bestudeerd.

Tijdens deze cursus zullen de studenten ook hun taalvaardigheid verder opbouwen:

- Leesvaardigheid, door het lezen van primaire bronnen en wetenschappelijke artikels en hoofdstukken;
- Luistervaardigheid, door te luisteren naar de lessen;
- Schrijfvaardigheid, door het voorbereiden van een PowerPointpresentatie;
- Spreekvaardigheid: door de discussie in college, het geven van een presentatie en het mondeling examen.

Uitwisselingstudenten mogen dit opleidingsonderdeel opnemen. Voor dit opleidingsonderdeel is geen kennis van het Nederlands vereist.

Inhoud

De cursus behandelt de volgende onderwerpen:

- taaltheorieën die zich in Italië ontwikkelden vanaf de dertiende eeuw (beginnend (Goedgekeurd))

met Dante's *Convivio* en *De vulgari eloquentia*) tot het begin van de zeventiende eeuw (waarbij de publicatie van het *Vocabolario degli Accademici della Crusca* en de nasleep ervan ons eindpunt vormen);

- het proces van codificatie van de volkstaal tijdens de Italiaanse Renaissance (Alberti, Fortunio, Bembo, Giambullari, het *Vocabolario della Crusca*);
- de relatie tussen de gecodificeerde norm en feitelijke taalpraktijken, zoals weerspiegeld in teksten uit verschillende genres en geografische gebieden;
- mogelijk behandelt de cursus ook enkele geselecteerde elementen van de historische grammatica.

De cursus combineert traditionele hoorcolleges met seminariesessies waarin we primaire teksten in hun oorspronkelijke volkstaal nauwkeurig lezen, analyseren en bespreken.

Begincompetenties

- Kennis van de basisbegrippen van taalkundige analyse;
- Grondige kennis van de Italiaanse taal (minimaal vereist taalniveau: B2+).

Eindcompetenties

1 Taalvaardigheid: de student bereikt het C1 niveau.

De student kan een uitgebreid scala van teksten begrijpen. Hij/zij kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. De student kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Hij/zij kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden.

- Leesvaardigheid: zelfstandig lezen van artikels en hoofdstukken; lezen van vroegmoderne volkstalige teksten; ppt presentaties (zelfstudie; hoorcolleges; werkcolleges)
- Luistervaardigheid: hoorcolleges; begrijpen van de vragen tijdens de werkcolleges/permanente evaluatiemomenten (werkcolleges; zelfstudie; workcollege; begeleide oefeningen)
- Schrijfvaardigheid: ppt/handout voor de presentatie;
- Spreekvaardigheid: werkcolleges; microteaching; mondeling eindexamen)

2 Inzicht in de theorie: de student maakt correct gebruik van de taalkundige terminologie. Hij/Zij

beschikt over kennis van de ontwikkeling van het taaldenken in laatmiddeleeuws en renaissance-Italië; beschikt over kennis van het proces van codificatie van de volkstaal, van de belangrijkste theorieën en actoren die daarin een rol speelden, en van de relatie tussen verschillende teksttypes en de prescriptieve norm; beschikt over kennis van de ontwikkeling van geselecteerde taalkundige kenmerken

3 Inzicht in de theorie: de student kan de inhoud van de cursus in verband brengen met inzichten verworven in andere vakken taalkunde.

4 Toepassing van de theorie: de student kan zelfstandig een tekst of data analyseren en kan de belangrijkste kenmerken verklaren.

5 Onderzoeksvaardigheden: de student kan een presentatie geven waarin hij/zij data situeert, presenteert en analyseert.

6 Onderzoeksvaardigheden: de student kan zelfstandig vroegmoderne teksten raadplegen en analyseren, evenals wetenschappelijke bronnen zoeken, raadplegen en er kritisch over rapporteren.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- Groepswerk: discussie in kleine groepen tijdens de seminaries
- Hoorcollege: inleiding en uitdiepende lessen over het onderwerp van de cursus. De studenten worden verondersteld aanvullende notities te nemen bij handboek en verstrekt studiemateriaal.

- Werkcollege: college waarin de lesgever begeleidt een close reading, discussie en analyse van primaire teksten/data.
- (Begeleide) zelfstudie: de studenten moeten een aantal teksten zelfstandig verwerken
- Peer teaching: studenten wordt gevraagd een specifiek onderwerp diepgaand te bestuderen, waarbij zij zich intensief bezighouden met primaire en secundaire bronnen, en hun onderzoek en reflecties mondeling aan de klas presenteren. Van hen wordt verwacht dat zij het bibliografisch onderzoek zelfstandig verdiepen en het onderwerp op kritische wijze benaderen.
Voor dit vak worden geen lesopnames voorzien.

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: Cursus slides

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Type: Reader

Naam: Hoofdstukken uit handboeken, wetenschappelijk artikels in Italiaans en Engels, andere wetenschappelijke bronnen

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Referenties

Niet-verplichte literatuur:

Serianni, Luca & Pietro Trifone (eds.). 1993. *Storia della lingua italiana*, vol. 1: *I luoghi della codificazione*. Turin: Einaudi.

Trovato, Paolo. [1994] 2012. *Storia della lingua italiana. Il primo Cinquecento*.

Padua: libreriauniversitaria.it edizioni.

Een uitgebreide referentielijst is beschikbaar via Ufora.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Voor specifieke vragen kan men terecht op de spreekuren van de docent (op afspraak).

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Presentatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Presentatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Permanente evaluatie

- presentatie (40% van het eindresultaat): presentatie over een specifiek onderwerp. De volgende competenties worden geëvalueerd: inzicht in de theorie en inhoud van de cursus, toepassing van de theorie, onderzoeksvaardigheden, analytische vaardigheden, het vermogen een argumentatie helder te structureren en mondelinge taalvaardigheid.

- Actieve participatie aan de lessen en aan extra activiteiten (bv. bibliotheekbezoek) (10% van het eindresultaat)

Examen:

- Mondeling examen = (50% van het eindresultaat). Studenten krijgen vragen over thema's die tijdens de cursus aan bod kwamen. Zij kunnen daarnaast de taalkundige fenomenen bespreken die tijdens de colleges werden behandeld en deze herkennen in teksten. Er kan ook een vraag worden gesteld in verband met het onderzoek dat werd uitgevoerd voor de presentatie.

Eindscoreberekening

- 50% mondeling examen
- 40% presentatie
- 10% actieve participatie tijdens de lessen

Wanneer men minder dan 10/20 heeft voor het examen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore toch een cijfer van tien of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (nl. 9/20).

Wanneer men niet deelneemt aan de presentatie of het mondeling examen, kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer, indien dit hoger ligt dan 7/20, teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

Werkstudenten kunnen een aangepast programma volgen, dat vastgelegd moet worden met de lesgever. Dit programma omvat wetenschappelijke artikelen, boeken of hoofdstukken uit handboeken die zelfstandig bestudeerd moeten worden. Om dit te regelen dienen zij contact op te nemen met de docent.

- Mogelijkheid om de mondelinge presentatie op een ander moment te geven en het examen op een ander tijdstip binnen de reguliere examenperiode af te leggen.
- Mogelijkheid tot feedback op een ander tijdstip: op afspraak.

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>